

JOAN MIQUEL (1669-1713), UN METGE AUSTRIACISTA SOLSONÍ

GUERRERO i SALA, Lluís

PUJOL i ROS, Joan

BARTRINA i COROMINAS, Enric

RESUM: Dades sobre Joan Miquel (1669-1713), metge solsoní poc conegut que va tenir una actuació política destacada quan la guerra de successió, defensant el grup austriacista. Dades sobre l'origen familiar i el seu caràcter agosarat. La seva mort violenta en la conquesta de Solsona pels felipistes (4 d'agost de 1713).

Paraules clau: "Joan Miquel (1669-1713)" "Solsona" "Metges i guerra de successió".

RESUMEN: Datos sobre Joan Miquel (1669-1713), médico de Solsona, poco conocido, que tuvo una actuación política destacada durante la guerra de Sucesión, en defensa del grupo austriacista. Datos sobre el origen familiar y su carácter intrépido. Muerte violenta durante el asalto y la conquista de Solsona por los felipistas (4 de agosto de 1713).

Palabras clave: "Joan Miquel (1669-1713)", "Solsona", "Médicos y guerra de Sucesión".

*

La ciutat de Solsona ha donat metges i sanitaris més o menys destacats, alguns d'ells personatges ben peculiars com és el cas del que tractem avui.

Joan Miquel, o de Miquel segons algunes cites, va ser el paradigma d'un metge que va viure les trifulques, les grans idees del Barroc i va tenir sentiments visceralment sobre una manera d'entendre el país i la seva obediència.

ANTECEDENTS

De la seva nissaga en sabem poca cosa. El seu avi patern es deia Gabriel Miquel estava casat amb Elisabet Joana i exercia d'adroguer. El seu pare, Gabriel Miquel i Joana, exercia la medicina.

El metge Gabriel Miquel va nàixer l'any 1615 i, probablement, el seu bateig se celebrà el 29 de juliol de 1615.¹ El 31 de juliol de 1667 és citat com a practicant en medicina i a partir del 25 de gener de 1668 ja el trobem documentat com a doctor en medicina i tractat de "*Magnifich*". Es va casar amb Maria Peres, donzella filla de Joan Peres, botiguer de teles, i de Gerònima. Van tenir vuit fills, dels quals en sabem les dates dels seus bateigs: Joan, Gabriel, Marià (10-2-1669); Gabriel Josep, Anton, Gerònim (15-10-1670); Feliciana, Lluïsa Maria, Rosa (19-2-1674); Pasqual, Anton, Fèlix Josep (4-4-1676); Maria, Magdalena, Victòria Rosa (19-2-1679); Bartomeu, Peremàrtir, Josep Gervasi (29-4-1682); Maria, Feliciana, Gertrudis (27-3-1685) i Francesca, Maria, Teresa (8-5-1687). Els noms que citem en aquest treball mostren la forma literal i original dels documents.

El dia 16 d'agost de 1688 és enterrada la seva muller, i dos anys després, el 3 de setembre de 1690 es casa amb Cicília Coma, donzella, filla del notari Bernat Coma i d'Isabel Joana.²

Amb Cicília Coma va tenir dues filles més: Llúcia, Maria, Cicília (14-12-1691) i Maria Rosa, Josepa, Feliciana (10-6-1693). Val a dir, doncs, que Gabriel Miquel va tenir 2 esposes, 6 filles i 4 fills, i que Joan Miquel va tenir 7 germans i dues germanastres.

L'any 1681 els cònsols de la ciutat van rescindir el contracte d'igualada amb els dos metges de Solsona, el Dr. Gabriel Miquel i el Dr. Malagarriga, i en signen un de nou.³ Posteriorment, l'any 1684, els cònsols nomenen al Dr. Gabriel Miquel metge de l'Hospital i del Convent dels Caputxins.

El 22 d'octubre de 1693, als 78 anys d'edat, mor Gabriel Miquel, i el dia 24 l'enterren dins l'església, en un vas del que no en donen detall, situat davant de la capella del Claustre.

FILIACIÓ I FAMÍLIA DEL DOCTOR JOAN MIQUEL

No sabem la data del naixement de Joan Miquel que, probablement va ser molt immediata a la data del seu bateig, que se celebrà el dia 10 de febrer de 1669, segons consta en un dels llibres de bateigs de l'Arxiu Parroquial de Solsona.⁴ Foren els seus padrins Joan Peres, botiguer, l'avi matern, i Elisabet Joana Miquel, àvia paterna.

El 3 de setembre de 1690 es casa amb Maria Coma, filla del notari Bernat Coma de Solsona, i de Isabel Joana.⁵ Es dona la circumstància a casa de la núvia se celebra una unió doble: la de Joan Miquel amb Maria Coma, i la del pare d'ell, Gabriel Miquel, amb la germana de la núvia, Cicília Coma.⁶

Els fills de Joan Miquel i Maria Coma foren: Maria Teresa, Maria Antònia i Josepa (2-9-1691); Isabel, Joana Maria, Cicilia (3-5-1693); Marianna, Paula, Cicilia (28-6-1694) i Maria, Josepha, Apolònia (11-10-1696). Joan Miquel va tenir una sola esposa, quatre filles i un fill.

La posició social del metge Joan Miquel era bona, com corresponia al fill d'un doctor en Medicina i nét d'un adroguer. Els que apadrinen germans de Joan Miquel són dos doctors en Drets. Enterren al seu pare dins del temple, davant la capella del Claustre, un lloc de privilegi. Tant ell com el seu pare es van casar amb sengles filles del notari Bernat Coma, un personatge amb un pes important dins la vida cívica de la Solsona d'aquell temps. Consta que el seu pare Gabriel va fer de padrí en vint ocasions, i ell, en menor espai de temps, en quatre.

El 28 de juny de 1694, en ocasió del bateig de la seva filla Marianna, Paula, Cicilia, es cita que ell mateix era Doctor en Medicina. S'havia graduat a Osca l'any 1692.^{6bis}

UN CIUTADÀ AGOSARAT

En una acta notarial datada el 2 de febrer de 1699, i aixecada a instàncies de Francesc Bordons, síndic de la Universitat de Solsona, el notari públic solsoní Ramon Vallonga, davant dels testimonis Josep Corderoure de la parròquia de Castellvell i Melcior Llach, de Solsona, diu que *en la ribera del riu Negre i davant de la casa del tint de l'ofici de peraires, el camí ral s'ha inundat i ha quedat devastat i impedit per al pas de bèsties i persones a causa de l'aigua que ha baixat de la peixera o resclosa que el Dr. en Medicina Joan Miquel havia fet davant del seu tros de terra o vinya.*⁷

S'acompanya d'un altre de 3 de febrer de 1699 en la qual descriu que *temps enrera, en el lloc on Joan Miquel va fer la peixera, prop del camí de Sant Joan, Berga i Cardona, hi havia un punt on el riu era més fondo i on existia una passera perquè hom la pogués travessar. Com a conseqüència de la construcció de la peixera la passera s'inundà, impossibilitant el pas.*⁸ Joan Miquel es va comprometre a fer un pontarró de fusta i a mantenir-lo, i després a fer-lo de pedra, però aleshores demanava no solament poder regar sinó també construir i explotar un molí. Se li denegà la petició de bastir un molí, i el metge considerà que no obtenia compensació per construir el pont. Finalment, demana al Noble Relator de la causa al que se'l sotmet que s'aturin les accions del Síndic i les Confraries, i se li concedeixi el permís per construir el pont, compromentent-se a pagar-lo sense després cobrar drets de pas als que l'utilitzin. El document està signat pel notari públic Fèlix Cussana. El metge sempre hi surt citat com a doctor.

L'endemà, dia 4 hi ha un auto en el que es reclama que la construcció del pontarró es pugui fer immediatament per reparar el dany i evitar perjudicis a tercers, amb resposta del notari per tal de que s'executi l'obra.⁹

És a dir, el Dr. Joan Miquel tenia terres en la Ribera, vora el riu Negre. No sabem si les havia comprat o si les havia heretat del seu pare, mort sis anys abans de l'inici del plet. Per millorar-les va construir una resclosa per retenir aigua per a fer regadiu, i les aigües al pujar de nivell van barrar el pas del camí ral, la qual cosa anava contra el dret públic. Es trencà la resclosa i arrasà el que havia aigües avall. Amb aquest motiu li fan una demanda pels danys i perquè restableixi el pas, i ell aprofita la situació per construir i explotar un molí vora la llera, a canvi de fer un pont després d'arranjar la resclosa i no fer pagar dret de pas. No hi ha dubte que era un negociant poc considerat que vetllava pel propi interès i que l'anteposava als drets dels altres.

EL CARÀCTER DEL DOCTOR JOAN MIQUEL

Uns documents descriuen que en data 2 de juliol, diada de sant Tomàs d'Aquino, els llicenciats anaven a les eres dels afores de Solsona per celebrar-ho amb ball i músics. Com que era un lloc públic hi va anar molta gent, entre els quals alguns joves i fadrins. Un d'aquests es posà a ballar quan ho feien els llicenciats, i dels assistents li va prohibir i el feu fora, malgrat tenir dret tothom al ball.

Quan els fadrins i joves se'n van adonar, alguns digueren amb veu alta que de cap manera havien de deixar de ballar. *"Hoint estas paraules lo Dr. en Medicina Joan Miquel qui estava cerca mirant ditas ballades digue a dits fadrins an paraules molt preñades, de enfado y imperiosas, q ningú de ells se atrevis en voler ballar, y q si tal feien los faria saltar lo servell del cap"*.

Donada la tensió i el risc de greus confrontacions, un cònsol que hi era present ordenà als músics que paressin de tocar, però els llicenciats van fer prosseguir la festa fins la nit, quan en Joseph Vallonga, *"en Philosophia Dr."* va dir en referència als fadrins que *"per quatre peus descalsos no devien deixar de ballar"*.

En aquest estat de crispació, el cònsol en cap del duc de Cardona, Lluís Tuxones, que per absència del Batlle també portava la seva vara, va ser avisat del risc, i, una vegada coneixedor de l'inici de la qüestió, prohibí als fadrins que ballessin per tal d'evitar mals majors.

L'endemà, dia 3, entre les 6 i les 7 de la tarda, ofesos els fadrins per les paraules de Josep Vallonga, el van anar a esperar que sortís de casa i, aleshores, li van demanar que

retirés les seves paraules. Sortí ell i el seu germà Ramon i els amenaçaren amb pistoles; en Josep Vallonga si encarà amb l'espasa i, sentit la fressa, altres llicenciats s'encararen també amb els fadrins, fins que es van dissoldre sense ferir-se.

Assabentat del tumult, Francesc Estany, batlle del Bisbe de Solsona, va fer deixar l'encàrrec al servei de la casa de Lluís Tuxones que prenguessin alguns fadrins. Quan aquest s'assabentà de la proposta, decidí parlar directament amb Estany, i anà a casa seva.

Al passar per la plaça Major vora un cercle de gent, entre els quals hi havia el Dr. Josep Lluch, el Dr. Joan Miquel, el Dr. Antoni Bordons i altres, portant l'autoritat la seva insígnia de Jurat i, circumstancialment, la vara de Batlle Real en representació del duc de Cardona, el Dr. Lluch l'acusà públicament dels fets succeïts al carrer de la Regata i li digué que l'encontre que havien tingut amb els fadrins amb pistoles i espases, el mereixia ell mateix per haver-los donat raó i patrocinar-los. Tuxones li respongué que no en sabia res. Aleshores el Dr. Joan Miquel, encoleritzat digué al cònsol amb fortes paraules que si no fos el que representava ja veuria que li faria i que si era home que deixés la vara i es tragués la insígnia *“que li obriria lo cap a ells i sos companys”*. Joan Miquel repetí això tres vegades i provocativament, *“ab modo del tot descompost”*, li afegí que no sabia administrar justícia, que en sabia tant com una sola de sabata, que ell n'hi ensenyaria i que era indigne del càrrec. El Dr. Bordons afegí al cònsol que no entenia res de justícia ni sabia senyar-se i que solament entenia de podar la vinya. Això va ocasionar una aglomeració de gent, i el cònsol, davant del perill va optar per anar-se'n quedant-se els llicenciats explicant a tothom el que li havien dit.

Com a conseqüència d'aquest fet, el cònsol informà al duc de Cardona, demanant el càstig corresponent per a Lluch i Miquel, basant-se en el dret faedor: *“pro causa pretextu guia agitur depuniendo offensam iudici factam, et contra gaudentes privilegio militari”*. El Procurador Fiscal de la Regia Cort va obrir un expedient informatiu i provisions als llicenciats, que gaudien de privilegis militars. Ignorem si l'expedient va acabar amb sancions, perquè no hi ha documentació que ho acrediti. Aquest fets ens perfilen un doctor Joan Miquel com un personatge prepotent i colèric.

LA GUERRA DE SUCCESSIÓ

A primers de l'any 1705 comença a Catalunya la Guerra de Successió. El mes de juliol d'aquell any es produeix l'alçament de la Plana de Vic, amb presència d'un grup de solsonins entre els quals havia el Dr. Joan Miquel,¹¹ de la qual cosa hom advertí al virrei Velasco.¹² Aquest metge seria molt actiu en tot el conflicte, començant per prendre possessió de Solsona en nom del rei Carles III.¹³

També Cardona va estar en l'òrbita del Dr. Joan Miquel. A primers de setembre es presentà amb 150 homes armats davant la vila per demanar l'adhesió d'aquesta i el seu castell a la causa de l'arxiduc, que va ser contestada amb una primera etapa de resistència a causa d'un malentès i posteriorment concedida.¹⁴

En aquella època la vila de Berga era notòriament felipista, fins al punt d'enviar 200 homes per a col·laborar a sufocar la rebel·lió que havia nascut a Vic i havia esdevingut conflicte al Congost. Aquesta força tingué que tornar a casa a causa dels aixecaments que varen proliferar arreu, estenent-se el conflicte per tot Catalunya. El dia u de setembre del mateix any, el Dr. Joan Miquel que aleshores manava els sometents aixecats de Solsona, fortament armats amb armes fabricades a Solsona mateix¹⁵ i de la majoria de forces de la Segarra, nomenant-se Comissionat del Sereníssim Sr. Arxiduc, ajudant per Josep Coma i per Josep Vila, ambdós llicenciats en lleis, Jeroni Andreu, J. Carol i altres, envià des de Cardona un emissari a Berga per a exigir als consellers immediata obediència al pretendent Carles. Els consellers li van respondre radicalment en sentit contrari, el que provocà la insistència de Joan Miquel i la seva amenaça de tractar-los a sang i foc. Mentre Berga demanava auxili al governador de Montlluís,¹⁶ es preparaven pel setge i la defensa de la vila. El governador no els pogué ajudar, per la qual cosa, davant d'una resistència impossible, van comunicar a Joan Miquel que es passaven a la seva causa. El 23 de setembre, el metge i les seves tropes van entrar amb tota pompa a Berga.¹⁷ El seu comportament en la vila va ser una amenaça constant per als botiflers i per aquells que es pensaven que ho eren.¹⁸

A primers de setembre Joan Miquel era tinent coronel de cuirassers o cavalleria, i sembla que la seva missió era fer aixecar el Bages, Berguedà, Solsonès i Cerdanya en favor de l'arxiduc.¹⁹

Una acta notarial del 8 de setembre de 1705,²⁰ redactada en llengua llatina i signada pel notari públic de Solsona, Tomàs Llorens, descriu la convocatòria amb pregó, trompetes i campanes de ciutadans destacats, nobles i autoritats municipals a una reunió a l'ajuntament de Solsona per tal d'abraçar la causa del candidat austriacista Carles III i nomenar quatre representants per anar a donar obediència al pretendent. Aquests foren el noble Domènec de Rovira i Senespleda, l'apotecari Sebastià Fabra,²¹ l'argenter Bartomeu Aguilar i el doctor en lleis Josep Pallarés. Aquella convocatòria va ser la resposta a la carta que des de Calaf envià Joan Miquel als cònsols.

La decisió dels solsonins va arrossegar la dels cardonins, que adoptaren la mateixa resolució. Primerament el notari Malet va anar a prendre obediència als habitants de Solsona "...a oferir la obediència de dita vila al capità de cavalls corasas Don Joan de Miquel...", i tot seguit als de Cardona, que el dia 17 de setembre de 1705, mitjançant els

cònsols, membres del Consell i representants del braç militar, retien obediència a Joan de Miquel en una cerimònia celebrada dins l'església de Sant Miquel. Aquest, s'apoderà dels diners de la sal que tenia amagats el tresorer ducal, el Doctor Magí Aynès, un total de 1.161 lliures i 8 sous, dels quals estengué època i després invertí en la causa.²²

Després de convèncer Solsona i Cardona i de deixar-hi guarnició, Joan de Miquel s'assegurava la fidelitat de la vila de Berga i la de Puigcerdà. En data 30 de març de 1706, Carles III, mitjançant el seu ajudant Enrique de Ganter, remet una carta al Dr. Joan Miquel²³ per tal de que disposi a la ciutat de Solsona a la seva defensa i per que abrondi a Cardona i als pobles veïns contra els enemics de la seva causa, i li ordena capitanejar-los.²⁴

El dia 6 d'abril de 1706, Joan Miquel escriu una carta als cònsols de la ciutat de Solsona, amb signatura de puny i lletra, en la que els demana que cobrin de Francesc Coma i de Pere Màrtir Cebrià, arrendadors de les Baronies que foren de D. Joan de Josa, la quantitat de cinc-centes lliures, i que signin l'apoca. Els indica que aquest import l'han de destinar a repassar les muralles de Solsona, i que tot és al servei de *sa Magestat que Déu guardi*.²⁵

El 22 d'abril de 1706 envia una nova carta des de Sant Cugat als cònsols de Solsona donant instruccions per tal de que Esteve Coma i Tomàs Llorens a qui ell ha escrit, "*facin lo deposit y solta dels diners*". Respecte a l'evolució de la contesa diu "*per assi tots estam de animo y crehem exirem de una vegada de nostres enemichs, dels quals ne tenim molts de morts y fins ara no an avansat un palm de terra*". També els recomana que tinguin preparades les municions pel que pugui esdevenir.²⁶

LA FI DEL DOCTOR JOAN MIQUEL

Hi ha un llarg parèntesi documental que no ens permet saber què va fer el doctor Joan Miquel entre el 1706 i el 1713.

A partir de 1711 la causa es decanta en favor del duc d'Anjou. El 9 de juliol de 1713 un home de Riner du als cònsols de Solsona una ordre del governador de Cervera que els exigeix obediència a la causa felipista. El dia 15 responen amb un escrit al duc de Pòpuli donant-la-hi. A partir d'aquell moment, entra la tropa felipista a Solsona però hi troba resistència. En les escaramusses que hi va haver, el 4 d'agost mor d'escopetades el metge Joan Miquel al carrer de Sant Pau de Solsona.²⁷ Aquesta mort era un important triomf pels d'Anjou i una gran pèrdua pels partidaris de l'arxiduc, per la qual cosa es va fer desaparèixer ràpidament el seu cos, de nit i sense solemnitat funeral "*perque axy*

convenia".²⁸ Es tractava de que els vencedors no poguessin capitalitzar aquella mort com una gran victòria. Morí prematurament, als 44 anys d'edat, d'una manera coherent amb el que va ser la seva turmentada vida.

CONCLUSIONS

Aquest és l'esbós biogràfic del doctor en Medicina Joan Miquel, fill del doctor en Medicina Gabriel Miquel i Joana. Va ser un home prepotent, colèric, que va dedicar una bona part de la seva curta vida als ideals austriacistes. No sabem detalls del seu exercici com a metge, només que la seva dedicació va ser curta, entre 1692 quan va acabar els estudis, i primers de 1705, quan ja es va dedicar al conflicte successori. Visqué en el risc i va morir violentament abans de veure la fi de la guerra i la pèrdua de la seva causa.

NOTES

1. ARXIU DIOCESÀ DE SOLSONA (A.D.S.). *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre de baptismes núm. 2, de 1598 a 1622. Registre de 29 de juliol de 1615:
"Es batejat un fill de Gabriel Miquel y dena Isabet muller sua, foren padrins lo Sr. Doctor Antoni Beneyt... fonli posat nom Gabriel Joseph Antoni".
2. A.D.S. *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre de matrimonis núm. 2, de 1644 a 1727. Registre de 3 de setembre de 1690:
"Lo magnífich Gabriel Miquel viudo, en medicina doctor fill ... del honorable Gabriel Miquel adroguer y de Isabel Joana conjuges diffuncta de una part, amb la señora Cíclia Coma donsellia filla ... del discret Bernat Coma notari y de la señora Isabel Joana conjuges vivents".
3. LLORENS I SOLÉ, Antoni. *Solsona i el Solsonès en la història de Catalunya*. Lleida, 1987. Edita Virgili & Pagès. Vol. II, pàg. 304.
4. A.D.S. *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre de baptismes núm. 6, de 1662 a 1771. Registre de 10 de febrer de 1669: "Als deu de dit mes de febrer any 1669 jo Josep Roses vicari ppº de celsóna he batejat un fill del doctor en medicina Gabriel Miquel y de la Sra. Maria conjuges, foren padrins Joan Peres botiguer, y Elisabet Joana Miquel avis los dos respectius del batejat, fonch ly posat nom Joan Gabriel Mariano".
5. A.D.S. *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre de matrimonis núm. 2, de 1644 a 1727. Registre de 3 de setembre de 1690: "Lo Dr. Joan Miquel fill ... del Magnífich Gabriel Miquel en medicina Dr. vivint y de la señora Maria conjuges diffuncta de una part, es casa amb la señora Maria Coma donsellia filla ... del discret Bernat Coma notari y de la señora Isabel Joana conjuges".
6. A.D.S. *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre de matrimonis núm. 2, de 1644 a 1727. Registre de 3 de setembre de 1690: "Als 3 de setembre i690 en casa del Sr. Bernat Coma notari avent preseides les 3 canonicas amonestacions, dispensacio Apostolica, y la licencia del Ilte y molt Rnt señor don Bonaventura Malagarriga V. G. lo Rnt Joseph Caballol pre olim Rector de la celva, com a substitut de mi Joseph del Graner pvre y V. ppº de Solsona. Ha assistit al matrimoni per y entre lo Magnífich Gabriel Miquel viudo en medicina doctor fill legitim y natural del honorable Gabriel Miquel Adroguer y de Isabel Joana conjuges diffuncta de una part ab la Señora Cíclia Coma donsellia filla legitima y natural del discret Bernat Coma notari y de la Señora Isabel Joana conjuges vivents de part altre tots de la present ciutat de Solsona. ha entes lo mutuo consentiment dels dos contrahents per paraules de present aptes y suficientes segons

disposicio del S. C.T. y no ha aparegut impediment algun. Feren testimoni los Reverents Francisco Alsina y Hieroni Riber preveres tots de Solsona”.

“Als 3 de setembre 1690 en casa del dt. Bernat Coma notari avent preseides les canonicas amonestacions, dispensacio Apostolica y la llicencia del Ilte. y mt. Rnt señor dr. Bonaventura Malagarriga V.G. y official. lo Rnt. Joseph Caballol pre. olim Ror. de la Celva, com a substitut de mi Joseph del Graner pre. y V. ppº de Solsona. ha assistit al matrimoni per y entre lo dor. Joan Miquel fill legitim y natural del Magnífich Gabriel Miquel en Medicina dor. vivint y de la señora Maria conjuges diffuncta de una part ab la señora Maria Coma dosella filla legitima y natural del discret Bernat Coma notari y de la señora Isabel Joana conjuges tots de la present Ciutat de Solsona. ha entes lo mutuo consentiment dels dos contrahents per paraules de present aptes y suficientes segons disposicio del S. C.T. y no se ha oposat impediment algu feren testimoni los Reverents francisco Alsina y Hieroni Riber preveres tots de Solsona”.

6 bis. CALBET I CAMARASA, Josep M.; CORBELLA I CORBELLA, Jacint. *Diccionari Biogràfic de Metges Catalans*. Barcelona, 1981-1983. Edita Fundació Salvador Vives Casajuana i Seminari Pere Mata de la Universitat de Barcelona. Volum segon, pàg. 139, registre 3.029.

7. ARXIU COMARCAL DE SOLSONA (A.C.S.). Lligall 89, document 160.

8. A.C.S. Lligall 89, document 138.

9. “Sbre. Major B. G. Catº Felix Cussana Not. Pub. Barº *Recepta dd et anno attento ex informacione recepta constat de narratis in supplicacione facto verbo in Regio Concilio B. G. C. providet quod suspendat executio Regi de Regia proxiionis facto verbo factae die 28 Januari proxime lapsi et quod sine prejudicio lurium es prevensionum partium in ponti indicio nunciacionis novi operis tam in petitorio quam in possorio aliquis ex Regijs officialibus B. G. C. accedat ad locum questionis expensis Dris Ioannis Miquel et ejusdem etiam expensis vias et loca publica restaurare et restituire faciat ad ...”.*

10. A.C.S. Lligall 90, document 160.

11. BARTRINA I COROMINAS, E. (2005): “Un bisbe de Solsona, Fra. Francesc Dorda, desterrat després de l’11 de setembre de 1714” a *Oppidum*. Edita Ajuntament de Solsona, Consell Comarcal del Solsonès, Arxiu Comarcal de Solsona i Centre d’Estudis Lacetans. Solsona, 2005; 4:100.

12. GALERA I PEDROSA, A. (2005): “Cardona i l’adhesió a la causa austriacista (1700–1705)” a “*La apuesta catalana en la guerra de Sucesión (1705–1707)*”. Barcelona, 2005. Actes, vol II, pàg. 753. Edita Museu d’Història de Catalunya.

13. A.C.S. Llibre 46, f. 50-55.

14. ARXIU HISTÒRIC DE CARDONA. I.3.3.1, R-611, núm. 85. Hi diu: “quant y en la ocasió que Don Joan Miquel arribà cerca las murallas de la present vila per pendrer la obediència de dita vila de Cardona en nom (està ratllat: y per lo S. E. y Real Magestat del Rey nostre Senyor Carlos terser (que Déu guarde), en la qual ocasió tenia sa Magestat asitiada la ciutat de Barcelona, per haver entes dita vila que sa Magestat se avia tornat a embarcar y dextat lo siti de ditxa ciutat), que donà ocasió a dita Universitat de Cardona de pendrer las armas, resistint a dit Don Juan de Miquel y a tota sa gent, que en gran número, per que no entraren en dita vila a pendrer dita obediència, formant dita vila sas compañias per dita resistència, que durà quatre dias fins haver entes y sabut de cert que sa Magestat no se havia embarcat, ans bé que continuava al dit siti, y que tenia ja rendit lo gran fort de Monjuich, lo que entès se li donà entrada y dita obediència”.

15. PLANES I ALBETS, R. “La Guerra de Successió a Solsona (1705–1714)” a *Programa de la Festa Major*. Solsona, 1983. Edita Ajuntament de Solsona, pàgina 3.

16. El Batlle i consellers de Berga (1714): “Manifestación de muchos y relevantes servicios con que la Real Villa de Berga ha servido a la Sacra, Católica y Real Magestad de su legítimo Rey y Señor, D. Felipe Qvinto (que Dios gvarde)”. Pàgs. 4 i 5. Ioseph Teixidò, impressor. Barcelona.

17. VILARDAGA I CAÑELLAS, J. *Efemèrides bergadanas*. Manresa, 1919. Imprenta y encuadernaciones de San José. Pàg. 142. Vilardaga descriu l’acte d’obediència al qual va sotmetre el doctor Joan Miquel a les autoritats berguedanes: “La ceremonia de presentación de obedienciase verificó en la iglesia parroquial. Estando D. Juan Miquel sentado junto al altar mayor y cubierta la cabeza, se levantó el Bayle, y arrodillándose a sus pies, le entregó la vara: igual hizo el Veguer; y después los Concelleres e individuos del Concejo se le fueron acercando, uno a uno, y le prestaron juramento y homenaje. Del brazo eclesiástico no se le acercó ninguno. Inmediatamente D. Juan

Miquel, levantándose, dió tres sonoros vivas a Carlos III, cantándose enseguida un Te-Deum”.

18. VILARDAGA I CAÑELLAS, J. *Historia de Berga y breves noticias de su comarca desde los tiempos primitivos hasta nuestros días*. Barcelona, 1890. Tipo-Litografía de Luis Tasso. Pàgs. 279-281.

19. *“illustris et nobilis domini domno Joannis de Miquel, tenentis coronelli equitum coraças pro Sacra Catholica et Regia Maiestate Carolo Tertio, rege nostro, cui Deus longos et felices prebeta dies, commissarii et commandantis maioris pro dicta Regia maiestate ad effectum accipiendi obedientias in his partibus Cardone, Celsone et cetera. Et lateris dependentibus ex illis”.*

20.- A.C.S.. Lligall 90, document 22.

21. En aquella època Solsona tenia tres farmàcies: la Folch, la Pallarés i la Fabra. Vegeu: LLORENS I SOLÉ, Antoni. *Solsona i el Solsonès en la història de Catalunya...* op. cit., pàg. 305.

22.- GALERA I PEDROSA, A. (2005): “Cardona i l’adhesió a la causa austriacista (1700– 1705)”... op. cit., vol II, pàg. 766.

23. A.C.S. Lligall 90, document 29.

24. *“El Rey. Mi theniente Coronel Dn. Juan de Miguel; Combiene a mi R. F. Servicio que luego y sin punto de dilacion passeis a la Ciudad de Solsona assi para ponerla en el mejor estado de defensa que permita la posibilidad, como para que se dedique Vtra. persona en asistir a la Villa de Cardona, y las demas que se hallaren expuestas a la Ostilidad de los Enemigos a fin de Capitanear vos a los naturales y alentarlos a la mas vigorosa defensa, pues ajudado el Amor que me professan de Vtra eficaz conducta y ardiente celo, me prometo se consiga escarmentar a los enemigos, y frustrarle sus designios de que os prevengo; para su puntual cumplimiento. Dada en Barna a 30 de marzo de 1706. Yo el Rey. Locus sigt + to Por mdo. del Rey ntro. Sr. Enrique de Ganter. A Dn Juan de Miguel”.*

25. A.C.S. Lligall 90, document 169.

26. A.C.S. Lligall 90, document 162.

27. PLANES I ALBETS, R. “La Guerra de Successió a Solsona, 1705 – 1714”... op. cit., pàg. 5.

28. A. D.S. *Arxiu Parroquial de Solsona*. Llibre d’òbits núm. 5, de 1713 a 1762. Registre de 4 d’agost de 1713: *“Al quatre de Agost de mil set cents y tretse fonch donada ecclesiastica sepultura al cos del Dr. Joan Miquel morí repentinament de escopetadas lo mateix dia en lo carrer de St. Pau no pogué rebre ningun sacrament te testament de Pietat. Fonch enterrat lo mateix dia a la nit sens solemnitat funeral perque axy convenia”.*

FONTS

ACS: Arxiu Comarcal de Solsona

ADS: Arxiu Diocesà de Solsona

AHC: Arxiu Històric de Cardona

ACB: Arxiu Comarcal de Berga

ACC: Arxiu Comarcal de Cervera

Agraïments

A Josep Carreras i Balaguer que ens ha ajudat a documentar alguns aspectes relacionats amb el Berguedà, i també a Blanca Cuié Sala, que ha col·laborat en la recerca de documentació de la Segarra.